

# DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS  
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

SESTADIENIS — SATURDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 27, 1980

Nr. 227

LKB KRONIKA Nr. 43

## ŽINIOS IŠ VYSKUPIJŲ

(Tęsinys)

Ir tarsi atsakant į žmonių laiškus, 1980 m. balandžio pradžioje A. Stuinai už ateistines televizijos laidas buvo paskirta Mickevičiaus Kapsuko premija.

**Šaukotas (Radviškio raj.).** 1980 m. vasario 24 d. kun. Bronius Gimžauskas protesto ženklui atsisakė dalyvauti rinkimuose (du kartus jo neišleido į Lenkiją, šiluvoje jam neleido sakyti pamokslų, be to, mokykloje diskriminuojami tikintys mokiniai). Apylinkės pirmininkas Bronius Baltaragis gąsdino kunigą, kad jis esąs valdžios priešas ir žadėjo perduoti jį KGB.

**Gadūnavas (Telšių raj.).** 1980 m. sausio 30 d. naktį piktadariai įsilaužė į Gadūnavo bažnyčią ir ją apiplėšė. Paėmė komunines su konsekruotais komunikantais, dvi tušias kumines, dvi Mišių taures, brangų kryžių ir kt. Vasario 3 d. Gadūnavo bažnyčioje įvyko permaldavimo pamaldos dėl bažnyčios išniekinimo.

**Pociūnėliai (Radviškio raj.).** Kun. Antanas Jokūbauskas, apšmėitą rajoniniame laikraštyje „Komunizmo aušra“, kreipėsi į Šiaulių rajono liaudies teisumą,

kad šmeižtas būtų atšauktas. Teismo posėdis įvyko 1980 m. kovo 4 — 5 d. Laikraščio redakcija neturėjo nė vieno liudininko, patvirtinančio laikraščio įdėtą žinią, būk tai kun. A. Jokūbauskas raginęs tikinčiuosius melstis, kad mokyklos direktorių sutrauktų liga. Nepaisant to, visų dideliame pasipiktinime, laikraščio redakcija buvo išteisinta, o kunigas — apkaltintas.

**Vilnius.** 1980 m. kovo 19 d. Respublikinės Bibliotekos konferencijai salėje įvyko eilinis teorinio seminaro užsiėmimas, kurio metu Vilniaus Pedagoginio instituto Ateizmo katedros dėstytojas Vladas Balkevičius kalbėjo tema „Religija ir dabartis“. Seminaro metu bibliotekos direktorius užklausė lektorių, kodėl dar ir dabar yra daug tikinčiųjų, nepaisant ateistų pastangų ir prašė papasakoti apie kunigus ekstremistus, aprašytus spaudoje. Atsakymas V. Balkevičiaus teigė, kad kaime dar 70 procentų žmonių save laiko tikinčiais, iš jų 35 proc. eina į bažnyčią. Pastaruoju metu ir inteligentijos tarpe padidėjęs domėjimasis religija ir tikinčiųjų skaičius iš inteligentų tarpo vis didėja.

(Bus daugiau)

## KATALIKAI PASAULYJE

Apie benediktinų

Benediktinų vienuolių sąjunga ir Cisterjui vienuolių rūgšė 17 — 21 dienomis Romoje rengė studijų simpoziumą apie Sv. Benediktą ir vienuolinį gyvenimą. Simpoziume dalyvavo ir paskaitas skaityti ne tikai kunigai ir vienuoliai, bet taip pat ir pasauliečiai — vyrai ir moterys. Štai kai kurių paskaitų temos: Benediktas regėla kaip norma mūsų laikų vienuoliams, Benediktinų vienuolių ir vietinė Bažnyčia, Benediktinų vienuolynų reikšmė šiuolaikinei bendruomenei. Rugšėjo 20 dieną surengta simpoziumo dalyvių maldingoji kelionė į Montecassino benediktinų abatiją.

Tautų solidarumas

Tarptautinis Humanitarinės Tiesės Institutas, minėdamas savo įsteigimo dešimties metų sukaktį, San Remo, Italijoje, surengė studijų kongresą, tema: „Tarp tautinis solidarumas ir humanitarinė veikla“. Šios temos rėmuose kongrese buvo svarstomi tarptautinės bendruomenės uždaviniai, tautų solidarumo dvysioje, siekiant apsaugoti pagrindines žmogaus teises, ekonominiai padėti tikinčiais atsilikusiems kraštams, teikti pagalbą pabėgėliams, politiniams belaisviams.

Marija Italijoje

Loreto šventovėje, Italijos rytų pakraštyje, šiomis dienomis vyko XIX-oji Italijos tautinė Marijos garbinimo studijų savaitė, kuriai parinkta tema: „Marija — italų kultūros tradicijoje“. Šv. Mergelės Marijos garbinimas turi giliai šaknis italų istorijoje ir kultūroje. Tai liudija jau vien tas faktas, kad net 2.133 vietovės Italijoje yra pavadintos Marijos vardu. Pirmuoju kalbėtoju studijų savaitėje buvo arkivyskupas Loris Capovilla, popiežiškasis delegatas Loreto šventovėje ir buvęs popiežiaus Jono XXIII-ojo asmeninis sekretorius, kurio pas-

kaitos tema buvo: „Su Marija trečiąjį krikščionišką tūkstantmetį“. Kiti paskaitininkai kalbėjo apie Mariją italų viduramžių literatūroje, Mariją — Italijos Bažnyčios istorijoje, Marijos garbinimą Italijoje XIII-ame ir XIV-ame amžiuje.

Šeimos moralė

Moralės jausmo praradimas žmogui yra vienas svarbiausių šeimos naikimo veiksnių, — pažymėjo Barcelonos arkivyskupas ispanas kardinolas Arnau, kalbėdamas viename susirinkime. Kardinolas išskėlė šeimą kaip socialinę struktūrą, kurioje palankiausiai vystosi vyro ir moters tarpusavio meilė moterystėje, kuri yra labiausiai pritaikyta naujo žmogaus gimimui ir jo pradiniam auklėjimui, kurioje vaikai, tėvų vedami, yra pašaukti atverti savo akis krikščioniškojo tikėjimo tiesoms. Kardinolas ragino tėvus visada rūpintis, kad būtų apsaugota nuo išorinių pavojų šeimos moralė ir jos vienybė.

Kongresas Argentinoj

Spalio 8 — 12 dienomis Mendos miesto, Argentinoje, yra rengiamas tautinis Marijos Garbinimo Kongresas, kurio darbai telksis apie tris pagrindines temas: „Marija ir Šeima“, „Marija ir liaudies pamaldumas“, „Marija, jaunimas ir pašaukimai“. Kongreso rėmuose spalio 10 dieną Mendosose įvyks didinga religinė manifestacija. Iš keturių užmiestietietų į Mendosą pajudės keturios didžiulės procesijos, sudarydamos kryžiaus ženklą. Kiekvienoje procesijoje dalyvaus apie 25-ki tikintieji tikinčiųjų, kurie vienu metu susitiks prie paminklo Andų Kondorui. Čia įvyksiančių Sv. Mišių metu Argentinos Bažnyčia bus iškilmingai paukšta Tautos Globėjai — Lujan Dievo Motinai. Tai bus gyva, išpūdinga argentiniečių tautos pamaldumo ir Kristaus Motiną ištikimybės Bažnyčia manifestacija.



Po Irako bombonešių puolimo Teherane, tarptautiniame Mehrabado aerodrome tarp griuvėsių buvo rasta nuotraukoje matoma nesprogusi sovietų gamybos bomba.

## Irakas užėmė tris miestus

Gandai apie amerikiečių paleidimą

**Bagdadas.** — Irako kariuomenės štabas paskelbė, kad paimtas svarbus Irano miestas Khorramshar, 150,000 gyventojų uostas. Kovose numušta 26 Irano lėktuvai. Per 4 karo dienas Irako kareiviai užėmė 115 kvadratinų mylių Irano teritorijos ir pasistūmė 50 mylių į Irano žemę. Irako vėliavos iškeltos Nafto Shah ir Mehrano miestuose. Toliau lėktuvų daugumi Irano pramonės ir kariuomenės centrai.

Beirute Irako gynybos ministris Khairallah pareiškė, jog Irakas nenori Irano naftos laukų, nes jų pats turi pakankamai. Irakas su stabdys puolimą, kai Iranas pripažins Irako suverenumą upės žemumėje tarp abiejų valstybių ir atiduos tris mažas salas netoli formozo sąsiaurio, kurias 1971 m. britams pasitraukus, užėmė Iranas.

Irako bombonešiai antrą dieną išlėkė daugelį Khargo salą, kur užsienio laivai pasiima Irano naftą. Bombonešiai puolė ir septynis Irano miestus, jų tarpe Tabrizą. Irakas skelbia numušęs 44 Irano lėktuvus, kai jie puolė Bagdadą, Kirkuką, Mosulą, Irbilą ir refineriją Ain Zahal, netoli Sirijos sienos. Teherano radijas paskelbė, kad tą refineriją puolė ne Irano, bet Sirijos aviacija, nuskridusi daužyti ir Basros. Šios žinios nepakartojė kiti šaltiniai.

Indijos žiniomis, Irano prezidentas Bani Sadras pasakė, kad jokių kalbų apie taikos derybas nebus, kol Irakas bus svetimose teritorijose. Pirmą Irakas turi pasitraukti, nesikūsti į Irano reikalus, tik tada bus galima kalbėti apie taiką. Teherano žiniomis, kovose numušta 25 Irako lėktuvai.

Irako šaltiniai skelbė New York, kad Iranas siūlė paleisti amerikiečius įkaitus už Amerikos ginklų Irane dalis. Valstybės departamentas šį gandą paneigė. Irano parlamentas nutarė ketvirtadienį vėl pradėti debatus apie amerikiečių įkaitus. Ju kalintojai paskelbė, kad įkaitai sveiki ir saugiai laikomi, jiems negresia joks pavojus.

Argentinijos tautinį Marijos garbinimo kongresą remia krašto valdžia, kuri specialiu dekretu paskelbė kongresą valstybinės svarbos įvykiu.

Graikijoje paskelbta, kad sužaloti du graikų naftos laivai. Vienas japonų laivas užplaukė ant seklos Persų įlankoje, kai ji Irano greitlaiviai privertė pakeisti kryptį.

Irako viceprezidentas Paryžiuje, pasikalbėjęs su prezidentu Giscard d'Estaing, pasakė reporteriams, kad karas sustos, kai Iranas pripažins Irako teises vandens keliuose ir nustos kišėtis į Irako vidaus reikalus.

Teherano radijas dvi minutes transliavo ajatolos Khomeini pareiškimą, kuriame grasinama bausti gandų skleidėjus. Irane buvo gandų, kad Khomeini mirė. Teherane gyventojai supirkinėja žibala, gazoliną, maisto produktus. Vyriausybė buvo priversta uždaryti parduotuves. Vyrai registruojasi karinėse įstaigose savanoriais. Ypač komunistinės grupės garsina savo vyrų pašlytą kovoti prieš „setonišką JAV imperializmą ir jo tarną Iraką“.

## Švedai laimingai pabėgo iš Irako

**Stokholmas.** — Prasidėjus karui veiksams, iš Irako skubiai išvažiavo 50 švedų inžinierių ir technikų, kurie dirbo Basroje ir jos apylinkėse, daugiausia prie uosto gilinimo ir panašių civilinės inžinerijos projektų. Švedai buvo Basroje, kai miestą puolė pirmieji Irano lėktuvai. Refinerijoje įvyko didelis sprogdimas, į padanges iškilo milžiniškas oranžinis dūmų debesys.

Švedams pradėjus bėgti į Kuwaitą, vienas Irano lėktuvas apšaudė konvojį ir sugadino vieną automobilį, tačiau visi švedai suskubo išbėgti.

## Kinija pasmerkė Maskvos politiką

**New Yorkas.** — Kinijos užsienio reikalų ministeris Huang Hua pasakė kalbą Jungtinių Tautų generalinėje asamblėjoje. Jis kaltino Sovietų Sąjungą, kuri ketinanti paskandinti visą pasaulį „holokaustu“ liepsnose, sukeldama pasaulinį karą. Ji pradėjo karą Afganistane, remia Vietnamą ir jo invaziją Kambodijoje, tačiau tos invazijos esančios tik

## TRUMPAI IŠ VISUR

— Britanijos premjerė Margaret Thatcher po trijų dienų vizito Graikijoje, lanko Jugoslaviją, kur tariasi su premjeru Djuranovic ir kitais vyriausybės nariais.

— Šiaurės Korėja nutraukė pasitarimus su Pietų Korėja, protestuodama prieš naujos vyriausybės nutarimą keisti konstituciją. Pietų Korėja paskelbė referendumą spalio 22 d. dėl naujos konstitucijos priėmimo.

— Libertarian partija, kurios kandidatas į prezidentus yra Ed Clark, įregistruota rinkimams visuose 50 valstijų. Nepartiniai kandidatai Andersonui nepavyko patekti į rinkimų lapus visoje valstijoje.

— Kertvirtadienį Nevados dykumoje, po žemės buvo išbandytos dvi atominės bombos. Šiomet Amerika jau įvykdė dvyliką branduolinių sprogdinimų.

— Bostono ligoninėje po vidurių operacijos taisosi sen Kennedy motina Rose, Kennedy, 90 metų amžiaus.

— Japonijoje, Tokijo miesto apylinkėse, įvyko stiprus žemės drebėjimas. Du žmonės mirė, 73 buvo sužeisti.

— Zimbabvėje ginkluotų vyru gauja puolė policijos būstinę, sustabdė keturis automobilius. Žmonių aukų nebuvo.

— Disidentiniai sluoksniai pranešė užsienio korespondentams Maskvoje, kad nuo liepos mėnesio pradžios Kijevo psichiatrinėje ligoninėje yra internuoti 70-ies metų amžiaus ukrainiečių Helsinkio grupės narė Oksana Mechko. Nuopat internavimo dienose, ji yra ligoninėje visiškai izoliuota.

— Britų profesinių sąjungų tyrimai parodė, jog užsienio turistams geriausias kraštas yra Portugalija, kur kainos pigiausios.

— Sovietų Sąjunga surado turtingus naftos šaltinius vakarus nuo Karagandos miesto, Kazachstano respublikoje, kur anksčiau naftos šaltinių nebuvo.

tramplynas didesniems žygiams. Sovietai planuoja užimti strategines, labai svarbias pasaulio vietas nuo Raudonosios jūros iki Pietinės Kinijos jūros ir siekia kontroliuoti tarptautinius jūrų kelius, pareiškė Kinijos ministras, reikalaujamas pasaulio imtis žygių sustabdyti rusų planus, kol dar nevelu.

## Sirija siunčia paramą Iranui

Spalio 6 d. pradės žygi šacho kariai?

**Londonas.** — Britų „Daily Telegraph“ paskelbė, jog Sirija pasiuntė karinę paramą Iranui, nors daugelis kitų arabų valstybių šiame kare remia Iraką. Sirijos lėktuvai nugalėję aplinkinius karius, pagal Turkijos sieną: 150 priešlėktuvinių raketų, 100 priešlėktuvinių pabūklų, 1,000 minų ir šimtus tūkstančių šovinių. Be to, Sirijos siuntose buvo antklodžių, kraujo plazmos, kareivių maisto pakelių, parašytų ir nešuvų. Kartu su ginklais į Iraką atvyksta 7 Sirijos daktarai ir 11 ginklų specialistų.

Saudi Arabijos karalius kalbėjęs telefonu su Irako prezidentu ir išreiškęs jam paramą ir geriausius linkėjimus kare su Iranu. Mažą karalius irgi pažadėjęs remti Irako vyriausybę. Šalia Sirijos tik vienas Pietinis Jemenas yra pareiškęs palankumą ir paramą Iranui. Tarp jo priešų yra Jordanas, Kuaitas ir kitos naftos šeimystės prie Persų įlankos.

Egipto prezidentas Sadatas pasakė, kad dabar yra gera progą nuversti Irano režimą, pasakė Sadatas, kuris ragino Ameriką nepraleisti progos, budėti, nes visa karo apimta sritis gali „tapti ant auksinės lėkštės padėta dovana“ Sovietų Sąjungai.

V. Vokietijos žurnalas „Stern“ rašo, kad apie 70,000 iraniečių yra pasirengę pakeisti Irano vyriausybę. Apie 40,000 iraniečių kareivių, pabėgusių iš Irano kariuomenės, šiuo metu yra Irake. Jiems vadovauja 12 buvusių šacho generolų, kuriems vadovauja gen. Gholam Ali Oveissi. Iraniečiai laikomi 20 karinių stovyklų netoli Irano sienos. Žurnalas rašo, kad gen. Oveissi kariuomenės žygis numatytas spalio 6 d., mirusio šacho gimtadienio proga. Dar apie 25,000 iraniečių, ištikimų buvusiam šachui, laukia Bahreine ir Omane. Jie irgi laukia įsakymo iš Paryžiaus, kur esąs Irano išvių kariuomenės štabas.

## Popiežius nepritaria Jeruzalės įstatymui

**Tel Avivas.** — Pastaruoju metu Izraelio spauda neslepia nusivylimo dėl rugšėjo 6 d. popiežiaus Jono Pauliaus VI-uojo prievaišios audienijos, kurioje jis priėmė Egipto viceprezidentą Hosni Mubarak su keliais jo bendradarbiais. Zydu spaudos agentūra JTA paskelbė, jog Egipto užsienio reikalų viceministeris Osama Al Baz atidengė, kad popiežius išreiškė savo rimtą susirūpinimą dėl Izraelio vienašališkai paskelbto „Jeruzalės įstatymo“, kuris skelbė tą miestą sujungti ir nedaloma Izraelio sostine. Popiežius pareiškė egiptiečiams Vatikano opoziciją tokiems vienašališkiems sprendimams.

Viceprezidentas Mubarak perdavė popiežiui prezidento Sadato idėjas apie Jeruzalę ir popiežius išreiškė joms pritarimą.

— Europos Bendrosios Rinkos ministeriai svarstė Persų įlankoje susidariusią padėtį ir išreiškė susirūpinimą dėl grėsmės naftos transportams. Spėjama, kad buvo svarstomas ir Hormuzo sąsiaurio apsaugos klausimas.

— Du jauni vyrai, apšaudomi pasienio sargybinių, perlipo Berlyne komunistų pastatytą sieną ir pabėgo į Vakarų.

bas. Apie 3,000 iraniečių pasirušė kovai Egipte. Lėšos šiai egzilinei kariuomenei gautos iš rusio šacho sesers, princesės Ashraf, rašo „Stern“.

Persų įlankos valstybės sustiprino savo naftos pramonės įmonių apsaugą. Saudi Arabija ir Kuaitas išstatė prie naftos šaltinių ir prie uostų stiprias priešlėktuvinių raketų jėgas.

Islamo valstybių diplomatai tarėsi Jungtinėse Tautose, ką daryti. Mauretanija išreiškė paramą Irakui, o Pakistano ambasadorius paskelbė, jog prezidentas Zia yra pasirengęs tarpininkauti tarp kovojančių valstybių. Bijoma, kad karas gali išsiplėsti.

Valstybės sekretorius Muskie turėjo ilgą pasikalbėjimą su sovietų Gromyko, kuris nenorėjęs kalbėti apie konfliktą Viduriniuose Rytuose. Sovietų Sąjunga ir Rytų Vokietija net nuvilkindo penkiom valandom Saugumo Tarybos planuotą rezoliuciją, raginančią abi puses sustabdyti karo veiksmus.

Amerikos vyriausybė sustabdė pažadėtų laivų motorų pardavimą Irakui, kuris užsakė 8 frigate motorus, tačiau tegavo 2. Kitų išsiuntimas sustabdytas.

## Patarimai Madrido konferencijai

**Maskva.** — Nobelio Taikos premijos laureatas akademikas Andrei Sacharovas Maskvoje paskelbė pareiškimą, kuriuo ragina Vakarų valstybes šiuo metu rudenį Madride įvykstančioje konferencijoje Europos saugumo ir bendradarbiavimo klausimais pareikalauti, kad Sovietų Sąjunga pilnai įvykdytų Helsinkyje prisiimtus įsipareigojimus žmogaus teisių apsaugojimo srityje. Akademikas Sacharovas pažymi, kad po Helsinkio konferencijos, kuri įvyko prieš penkerius metus, žmogaus teisių padėtis Sovietų Sąjungoje ir kituose komunistų valdomuose Rytų Europos kraštuose, ne tik nepagerėjo, bet, priešingai, žymiai pablogėjo. Madrido konferencijoje turi būti griežtai pareikalauta, kad sovietai išlaisvintų visus dabar kalinamus sąžinės belaisvius. Sacharovas taip pat kviečia būsimosios Madrido konferencijos dalyvių politinių pagrindų sureguliuoti Afganistano krizę. Tam tikslui atsiekti, pažymi Sacharovas, sovietai turėtų įsipareigoti atitraukti savo kariuomenę iš Afganistano, sutikti, kad Afganistanas būtų paskelbtas neutralia valstybe ir kad krašte būtų paskelbti laisvi rinkimai. Akademikas Andrei Sacharovas, kaip žinoma, dėl savo veiklos žmogaus teisių gynybos srityje, šiuo metu sausio mėnesį iš Maskvos buvo ištremtas į Gorkį, kur jis ir dabar tebegyvena.

KALENDORIUS

Rugšėjo 27 d.: Vincentas P., Hiltruda, Kovaldas, Daugilė.  
Rugšėjo 28 d.: Vaclovas, Lijoba Tautvydas, Vizgirdė.  
Rugšėjo 29 d.: Mykolas A., Angelė Sr., Kęsgaila, Lita.  
Saulė teka 6:42, leidžiasi 6:41.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 68 l., naktį 50 l.





REDAGUOJA Jonas Zadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siūsti: 6522 So. Rockwell Ave., Chicago, IL 60629. Tel. 778-7852

## STUDENTŲ ATEITININKŲ VASAROS STOVYKLA

Rugpjūčio 23 d. vakare, pasi-  
važinęję Ohio kalnuose vin-  
giuotais keliais, atvykome į  
Camp Tippecanoe, maždaug  
dvi valandas kelio į pietus nuo  
Clevelando. Jau daug kas buvo,  
atvažiuoju — sutikome seniai  
nematyty pažįstamų bei naujų  
veidų. Kiek laiko padraugavę  
ir senomis nuotraukomis pasi-  
džiaugę, nuvažiuojame į pakal-  
nę kur buvo mūsų gyvenamieji  
nameliai. Įsikraustę į juos,  
netrukus atsigulėm...

Rugpjūčio 24 d. Oficialiai  
prasidėjo stovykla, atvažiuo-  
jantys studentai iš Montrelio, New  
Yorko, Philadelphijos, Mary-  
lando, Rochesterio, Toronto,  
Pennsylvanijos, Clevelando,  
Cincinnati, Columbus, Det-  
roit, Chicago ir Los Angeles!  
Stovyklos tema: Susipažini-  
mas su dabartine Lietuva.

Nors kasdien stovyklautojų  
skaičius keitėsi (kai kurie gale-  
jo tik porą dienų stovyklauti),  
dažniausia buvo apie 30 stu-  
dentų. Daug energijos sunau-  
dojom kopdami į kalną, kurio  
viršūnėje valgykla (pagrin-  
dinis pastatas). Po pusryčių su-  
žaidėm minkštasviedinį ir porą  
tinklinio žaidimų. Visą rytą  
prasportavome, o saulė kaiti-  
no veidus. Bet dar liko ener-  
gijos vėl lipti į tą kalną pietų.  
Stovyklavietė turėjo savo  
nuolatinį štabą ir virtuvės per-  
sonalą, ir mes jautėmės kaip  
svečiai.

Po pietų plaukiuojam valtė-  
mis dideliame Tippecanoe eže-  
re ir toliau mankštinomės iki  
kol buvo laikas vėl lipti į kalną  
šv. Mišios. Mišių laikytį  
buvo atvažiuojančių kun. Kara-  
veckas iš Pittsburgho para-  
pijos. Jis labai gražiai lietu-  
viškai pakalbėjo. Jis yra kilęs  
iš ankenės kartos lietuvių.  
Du metus studijavo semina-  
rijoje Lietuvoje, bet prasidėjus  
karui, sugrįžo į Ameriką tar-  
nauti Pennsylvanijos lietu-  
viams. Jis buvo susižavėjęs  
mumis ir mums padarė didelį  
įspūdį.

Po skanios vakarienės ir  
trumpo laisvalaikio, Edis Raz-  
ma rodė savo skaidres iš Lietu-  
vos. Jau sutemus vyko laužas,  
kurį pravedė Lidija Baltčiū-  
naitė ir Rūta Staniškytė. Pa-  
dainavome Ritos Klironienės  
vadovaujami.

Pirmadienį vėl daug sporta-  
vom. Iš ryto visa stovykla  
įsismaginusi (ir jau saule nede-  
gusi) žaidė futbolą (soccer)  
didelėje pievoje, o po to tink-  
lini iki pat pietų laiko. Po pietų  
išsikirstėm į dvi grupes. Prieš  
vakarienę buvo užsiėmimo bū-  
reliai. Stovyklautojai prisirašė  
prie chorelio, kuriam vado-  
vavo Rita Čyvaitė-Klironienė,  
arba prie tautinių šokių,  
kuriuos mokė Lidija Baltčiū-  
naitė ir Rūta Staniškytė.

Po vakarienės įvyko Danu-  
tės Baltčiūnaitės suorganizuo-  
tas vėliavėlių karas.

Antradienį, bevalgant  
pusryčius, išsiskyrė vardą  
kito studento, kuris tapo mūsų  
dvynuku šiai dienai. Turėjome  
panašiai apsiręngti sporta-  
vimui. Po to suėjome į posė-  
džių kambarį išklausti pirmo-  
sios paskaitos. Kun. Ge-  
diminas Kijauskas iš Cleve-  
lando kalbėjo apie popiežių  
Joną Paulių II ir supažindino  
mus su jo kelionėmis po pasaulį.  
Kun. Kijauskas buvo atsi-  
vėžęs daug gražių knygų apie  
popiežių, tai ir jas pavartė  
geriau susipažinimui su popie-  
žium.

Po pietų ir trumpo lais-  
valaikio buvo kun. Kijausko  
antroji paskaita, šv. Mišios.  
Padiskutavome, jis atskleidė  
mūsų klausimus, kalbėjome  
apie moterų kunigystės klausim-  
ą. Kalbėjome, kas būtų, jei-  
gu popiežius atvažiuotų į Lie-  
tuvą. Būtų visiškai betvarkė.  
Rusai bijo to, nes žmonės pasa-  
kytų, kaip tikrai yra...

Prieš vakarienę buvo užsi-  
ėmimo būreliai (chorelis ir  
tautiniai šokiai), o po vaka-  
rienės bendras dainavimas,  
kurį labai kūrybingai pravedė  
Rita Klironienė. Kasdien išmo-  
kė naujų dainų — ypačingai  
studentiškų. Po to greit pasi-  
rušėm žygiui ir sugalvojome  
pasirodymų laužui, o 7:30 išvy-  
kom į netolimą ūkį.

Pasiklojus miegmaišius,  
sukūrėm laužą. Pasibaigus  
programos daliai, visi dar  
dainavome ir šnekučiavomės.  
Trečiadienį paskaitą skaitė  
dr. John Cadzow iš Kento  
valst. universiteto. Jis aiškino  
apie pirmą imigracijos bangą  
ir kaip jų kultūra skiriasi nuo  
antrosios bangos kultūros. Dr.  
Cadzow aiškino mums apie  
savo kaip istoriko darbą ir apie  
lietuvišką medžiagą Kento  
universiteto bibliotekoje.

Po paskaitos buvo gan įvairi  
vakarinė programa. Vienas iš  
stovyklavietės darbininkų  
(Lyle) labai maloniai pasiūlė  
pamokyti mergaites „savęs  
apsigimimo“ (self defense). Po  
šios pamokos, Gundis Veitkus  
ir Andrius Kazlauskas pasa-  
kojo savo įspūdžius ir pergyve-  
nimus šėsių savačių kursuose  
Vilniaus universitete. Buvo  
tikrai įdomus pasikalbėjimas,  
o po jo rašėm laisvką poli-  
tiniam kaliniui Viktorui Pet-  
kui. Man pasidarė džiugu,  
pamačius laisvką, parašytą  
vienos iš stovyklos darbi-  
ninkių, kuri nebuvo lietuvaite,  
bet kuri susidomėjo mūsų veik-  
la.

Rūta Staniškytė

Ketvirtadienį po pusryčių iš-  
sikirstėm į užsiėmimų būre-  
lius. Pašokė ir padainavę susi-  
rinkome išklausti Augustino  
Izolio paskaitos. Jis kalbėjo  
apie ekologines problemas  
Lietuvoje.

Po pietų buvo bendras daina-  
vimas. Vėliau išvykome į  
Amish kaimą. Nors visos  
krautuvės jau buvo uždarytos,  
pasivaikščiojom čia ir paval-  
gėme Amish valgykloje. Tada  
vykome į lauko teatrą, kur  
vaidinimas vyko po atviru  
dangum.

Antrą valandą nakties pasi-  
girdo sunkvežimio ūžesys.  
Netrukus į namelius įsibrovė  
stovyklos darbininkai su  
šautuvais. Jie mums piktai įsa-  
kė keltis iš lovų, apsiręngti,  
susirūti miegmaišius ir eiti  
laukan. Bet pirmą jie pasiėmė  
visus centro valdybos narius.

Nežinodami kas darosi, visi  
atidžiai klausėmės ir darėme  
kas buvo liepta. Neleido mums  
kalbėti lietuviškai. Kai sunkve-  
žimis grįžo, visi su mieg-  
maišiais buvom sugrūsti į  
vidų, o sunkvežimio viršus  
buvo uždengtas, kad nema-  
tytumėm kur mus veža. Buvo  
labai nepatogu: mes buvome  
pavargę, irzlūs ir nekantriai  
laukėme išlipti laukan. Netoli  
nuvažiuojus, mus išleido ir  
suvare į mažą kambariuką ir  
pradėjo šaukti po vieną iš kam-  
bario.

Dabar visi pradėjome  
suprasti, kad čia vyksta  
atvaizdavimas trėmimų į Sibi-  
rą. Turėjome progos bent  
truputį pajusti, ką žmonės  
pergyveno, kai buvo tremiami  
iš Lietuvos. Kiekvienas buvo  
du sykius tardomas, išvartytas  
į lauką ir vėl grąžintas į  
sunkvežimį. Tardytojai (kurie  
buvo CV nariai) klausinėjo  
įvairius klausimus reli-  
ginėmis, tautinėmis ir asme-  
ninėmis temomis. Turėjome  
atsisėsti visiškai tamsioje ir  
staiga tiesiai į akis buvo švie-  
čiama šviesa. Tardytojų veidų  
nesimatė. Nors ir atpažinome  
jų balsus, vistiek buvo nejuo-  
ku ir net baisu, kai jie piktai  
surikdavo ant mūsų. Kai visos  
merginės sulipo į sunkvežimį,  
mus nuvežė į nematytą namelį  
ir paliko. Tai turėjo būti mūsų  
nauja stovyklavietė, nes turė-  
jome išsikraustyti iš savo  
namelių. Mat, nauja grupė  
stovyklautojų turėjo atvažiuo-  
ti sekantį dieną ir užimti  
mūsų namelius. Vyrai buvo  
nuvežti į atskirą namelį, kuris  
buvo maždaug už mylios. Pasi-

dentai įspūdingai sugiedojo  
Lietuvos himną kitai grupei  
besiklausant. Po formalaus  
uždarymo, susėdome pažūrėti  
Ritos Augiūtės skaidrių iš  
Lietuvos. Matėm daug vietų  
ir vaizdų, kurių besilan-  
kantys Lietuvoje paprastai  
nemato.

Po skaidrių susipakavome ir  
išvažiuojame į namus. Stu-  
dentai ateitininkai vis bus šil-  
dai priimami šioj stovyklavie-  
tėje ir lietuviška vėliava ten vis  
kabos...

Lidija Baltčiūnaitė

## NAMŲ FONDO SUSIRINKIMAS

At-kų namų fondo metinis  
susirinkimas įvyks rugsėjo 28  
d., sekmadienį, 2:30 p.p. Atei-  
tininkų namuose, 127th Street ir  
Archer, Lemonte, (telf. 257-  
6735). Įvažiuojamas iš 127  
gatvės. Visi nariai, įnešę 200  
dol. įstojo mokestį, ar  
tokiais nariais susirinkimo  
dieną tapti norintys, yra kvie-  
čiami kuop, skaitlingiausiai  
buvo maždaug už mylios. Pasi-



Ateitininkų sėdaraugis stovykloje Kennebunkpore, šv. Mišias at-  
šauja: prel. Vyt. Baltčiūnas, kunigas V. Zakaras ir kun. K. Pugetičius  
Nuo tr. P. Ažuolo

kalbėję ir pasidalinę įspū-  
džiais, paryciais sumigome.

Penktadienį buvo Liudo Sa-  
gio paskaita. Jos tema buvo  
„tautiniai šokiai Lietuvoje ir  
išsivijioje“. Papasakojo tauti-  
nių šokių istoriją, pradedant su  
pirmu šoku — suktiniu, iki šių  
laikų. Jis taip sudomino stu-  
vyklautojus, kad mes jo nepa-  
leidom iki pat pietų. Po pietų  
sektė Lino Rimkaus paskaita:  
„Disidentai ir rezistencija  
Lietuvoje“.

Šeštadienį po pusryčių juo-  
zas Kazlas kalbėjo tema  
„Sovietų užimtos tautos — jų  
kultūros ir stereotipai“. Jis  
baigė savo paskaitą po pietų  
„Kaip Sovietai susiorganiza-  
vė“. Aiškino, kaip jie apsi-  
ginklavo, jų pažidros, ko jie  
bijo. Jie nemoka koordinuoti,  
jie rūpinasi tik ginklais, o žmo-  
nėms nėra maisto ir prekių.  
Sektė laisvalaikis ir sportas,  
Pasisėmė naujos energijos kar-  
tu diskutavome ir dalinomės  
išstėmimo įspūdžiais, pildėme  
dr. kun. Trimako anketą ir  
atskirai rašėme stovyklos  
įvertinimus. Pavalgę vakarie-  
nė, turėjome užsiėmimo būre-  
lius paskutinį kartą. Buvo  
paskutinė proga apdailinti šo-  
kius ir dainas prieš šio vakaro  
programą.

Tippecanoe stovyklos štabas  
buvo ypatingai draugiškas ir  
mes su jais gan artimai susi-  
draugavome.

Vakarinę programą pradė-  
jome tautiniais šokiais ir  
choreliu, kurie parodė kitiems  
ką per praėjusią savaitę išmo-  
kė. Pasirodė, kad mes turė-  
jome labai gabią grupę žmo-  
nių. Kai kurie stovyklautojai  
atskirai ar grupėmis parodė  
savo talentus. Vakara prave-  
dė Gintė Gečytė. Tėšėme vaka-  
ro programą vyruku namelyje  
su šokiais ir pasilinksminimu.

Pasikvietėme stovyklos darbi-  
ninkus pasilinksinti kartu...  
Sėkmadienį atskelėm kaip  
tik pačiu laiku pavalgyti  
pietus. Po pietų padovanojom  
Tippecanoe stovyklos  
administratoriui Renos Vyš-  
lonytės pasiūtą lietuvišką  
vėliavą. Ji buvo pakabinta  
valgykloje, kur taip pat kabojo  
kitų tautų vėliavos. Edis Raz-  
ma pasiūlė kitai nelietuvių  
stovyklautojų grupei, kas mes  
esame ir ką mes darome. Stu-

dantai įspūdingai sugiedojo  
Lietuvos himną kitai grupei  
besiklausant. Po formalaus  
uždarymo, susėdome pažūrėti  
Ritos Augiūtės skaidrių iš  
Lietuvos. Matėm daug vietų  
ir vaizdų, kurių besilan-  
kantys Lietuvoje paprastai  
nemato.

Ateitininkų sėdaraugis stovykloje Kennebunkpore, šv. Mišias at-  
šauja: prel. Vyt. Baltčiūnas, kunigas V. Zakaras ir kun. K. Pugetičius  
Nuo tr. P. Ažuolo

kalbėję ir pasidalinę įspū-  
džiais, paryciais sumigome.

Penktadienį buvo Liudo Sa-  
gio paskaita. Jos tema buvo  
„tautiniai šokiai Lietuvoje ir  
išsivijioje“. Papasakojo tauti-  
nių šokių istoriją, pradedant su  
pirmu šoku — suktiniu, iki šių  
laikų. Jis taip sudomino stu-  
vyklautojus, kad mes jo nepa-  
leidom iki pat pietų. Po pietų  
sektė Lino Rimkaus paskaita:  
„Disidentai ir rezistencija  
Lietuvoje“.

Šeštadienį po pusryčių juo-  
zas Kazlas kalbėjo tema  
„Sovietų užimtos tautos — jų  
kultūros ir stereotipai“. Jis  
baigė savo paskaitą po pietų  
„Kaip Sovietai susiorganiza-  
vė“. Aiškino, kaip jie apsi-  
ginklavo, jų pažidros, ko jie  
bijo. Jie nemoka koordinuoti,  
jie rūpinasi tik ginklais, o žmo-  
nėms nėra maisto ir prekių.  
Sektė laisvalaikis ir sportas,  
Pasisėmė naujos energijos kar-  
tu diskutavome ir dalinomės  
išstėmimo įspūdžiais, pildėme  
dr. kun. Trimako anketą ir  
atskirai rašėme stovyklos  
įvertinimus. Pavalgę vakarie-  
nė, turėjome užsiėmimo būre-  
lius paskutinį kartą. Buvo  
paskutinė proga apdailinti šo-  
kius ir dainas prieš šio vakaro  
programą.

Tippecanoe stovyklos štabas  
buvo ypatingai draugiškas ir  
mes su jais gan artimai susi-  
draugavome.

Vakarinę programą pradė-  
jome tautiniais šokiais ir  
choreliu, kurie parodė kitiems  
ką per praėjusią savaitę išmo-  
kė. Pasirodė, kad mes turė-  
jome labai gabią grupę žmo-  
nių. Kai kurie stovyklautojai  
atskirai ar grupėmis parodė  
savo talentus. Vakara prave-  
dė Gintė Gečytė. Tėšėme vaka-  
ro programą vyruku namelyje  
su šokiais ir pasilinksminimu.

Pasikvietėme stovyklos darbi-  
ninkus pasilinksinti kartu...  
Sėkmadienį atskelėm kaip  
tik pačiu laiku pavalgyti  
pietus. Po pietų padovanojom  
Tippecanoe stovyklos  
administratoriui Renos Vyš-  
lonytės pasiūtą lietuvišką  
vėliavą. Ji buvo pakabinta  
valgykloje, kur taip pat kabojo  
kitų tautų vėliavos. Edis Raz-  
ma pasiūlė kitai nelietuvių  
stovyklautojų grupei, kas mes  
esame ir ką mes darome. Stu-

dantai įspūdingai sugiedojo  
Lietuvos himną kitai grupei  
besiklausant. Po formalaus  
uždarymo, susėdome pažūrėti  
Ritos Augiūtės skaidrių iš  
Lietuvos. Matėm daug vietų  
ir vaizdų, kurių besilan-  
kantys Lietuvoje paprastai  
nemato.

Po skaidrių susipakavome ir  
išvažiuojame į namus. Stu-  
dentai ateitininkai vis bus šil-  
dai priimami šioj stovyklavie-  
tėje ir lietuviška vėliava ten vis  
kabos...

Lidija Baltčiūnaitė

## NAMŲ FONDO SUSIRINKIMAS

At-kų namų fondo metinis  
susirinkimas įvyks rugsėjo 28  
d., sekmadienį, 2:30 p.p. Atei-  
tininkų namuose, 127th Street ir  
Archer, Lemonte, (telf. 257-  
6735). Įvažiuojamas iš 127  
gatvės. Visi nariai, įnešę 200  
dol. įstojo mokestį, ar  
tokiais nariais susirinkimo  
dieną tapti norintys, yra kvie-  
čiami kuop, skaitlingiausiai  
buvo maždaug už mylios. Pasi-

rikos senosios kartos lietuvių  
ir parodys filmą apie  
Pennsilvanijos lietuvių. Po  
susirinkimo bus ypatinga pra-  
moga.

Valdyba

## „ATEITIES“ VAKARO BELAUKIANT

Ateitininkams šiomet  
sukaktuviniai metai. Suėjo  
septyniadesimt metų nuo ate-  
itininkijos organizuoto darbo  
pradžios, tiek pat ir nuo „Atei-  
ties“ žurnalo pirmojo, kad ir  
dar nespausdinto, numerio  
pasirodymo. Spauddoje „Atei-  
ties“ pirmasis numeris pasi-  
rodė sekančią 1911 metų vasa-  
ryje. Nepamirškime ir dar  
vienos sukakties. Šiomet suėjo  
30 metų nuo „Ateities“ persi-  
kėlimo per vandenyną iš Euro-  
pos į Ameriką. Šis žygis per  
Atlantą buvo rizikingas. Tiesa,  
entuziazmo būta nemaža, bet  
kartu buvo ir bijoma, kad Atei-  
ties įsikūrimas naujoje saly-  
goje gali būti gana sunkus. Ar  
bus galima išsilaikyti, ar atsi-  
ras rašančių ir skaitančių iš  
jaunimo eilių, ar bebus naujų  
redaktorių, kai pirmieji pa-  
vargs ilgus vakarus idealizmo  
vedami rūpintis žurnalo  
leidimu?

30 metų praėjo nuo pirmųjų  
Ateities žingsnių šiame krašte.  
Tuometinių entuziastų baimė  
nepasitvirtino, o lūkesčiai išsi-  
pildė. Šiandien Ateitis tvirtai  
tebetėsia ilgąmetes tradicijas,  
keldama ateitininkiškas idėjas,  
ugdydama lietuviškuo-  
sius ir religinius principus,  
ruošdama ir lavindama savo  
puslapiuose vis naujus lite-  
ratus, poetus, redaktorių ir  
visuomenininkus iš jaunimo  
tarpų.

Paskutiniuoju metu „Atei-  
ties“ ypatingai sustiprėjusi ir  
pagražėjusi vyr. redaktoriaus  
kun. K. Trimako ir jo puikaus  
kollektivo rankose. Belieka tad  
ir žurnalo skaitytojams at-  
kreipti dėmesį į Ateitį.

Chicago ir apylinkių „Atei-  
ties“ skaitytojai tokią progą  
ras spalio 18 d., kada Jaunimo  
Centre įvyks puikus „Ateities“  
vakaras su šokiais ir vaka-  
riene prie staliukų. Programą  
atliks pats jaunimas, svar-  
biausia dalis bus premijų įtei-  
kimas už praėjusių metų kūrybą  
„Ateities“ puslapiuose. Dalis  
mecenatų su didesėmis sumo-  
mis jau žinoma. Tai dr. Albina  
Prunskienė, poetė Julija Šva-  
baite-Gylienė, Ateitininkų Šal-  
pos Fondas, Detroito studentų  
ateitininkų draugovė. Netru-  
kus paaškės ir premijų  
laimėtojai, kuriuos sutiksime ir  
jais pasidžiaugsime spalio 18-  
tos vakarą. Dėl staliukų ir  
bilietų kreiptis į Ald. Prapuo-  
lenytę (863-1769), arba į Vy-  
tautą Soliūną (257-2175 ir 257-  
6739).

J. Baužys

## LIPNIŪNO KUOPOS SUSIRINKIMAS

Kun. Al. Lipniūno moks-  
leivių at-kų kuopos pirmasis  
susirinkimas įvyks šį penkta-  
dienį, spalio 3 d., 7 val. vak-  
pas Rita Stukaitę, 2941 W. 71st  
St. Chicagoje.

Programoje numatyta  
kuopos globėjo Arvydo Žygo  
paskaita, diskusijos, naujų  
narių registracija, valdybos  
pranešimai, einamieji reikalai.  
Visi nariai kviečiami susi-  
rinkime dalyvauti. Jei kas dėl  
rimtos priežasties atvykti  
negalėtų, prašome pranešti  
Dariui Polikaitiui — 434-2243,  
arba Vidai Momkutei — 925-  
6193.

Lipniūno kuopos valdyba,  
Rita Stukaitė 434-4383

Europoje cukrus pasirodė  
dvyliklimate, o Amerikoje  
keturioliklimate šimtmetyje.  
Lietuvoje, kaip spėjama, jis  
buvo jau žinomas 1410 metais.  
Pirmieji cukrų gaminti, kaip  
spėjama, pradėjo kinai.

„Keičiu erdvę ir ištaigingą sei-  
myninį kapo rūšį San Martino  
kapinėse į gerą televizorių“.  
Toks skelbimas buvo Madrido  
ABC dienraštyje.

# DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY  
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except  
Sundays. Legal Holidays, days after Christmas and Easter  
by the Lithuanian Catholic Press Society.  
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and  
Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00  
\$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumedas  
ratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adre-  
reso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumėta mokama iš anksto

|                        | metams  | 1/2 metų | 3 mėn.  |
|------------------------|---------|----------|---------|
| Chicago ir Cook County | \$40.00 | \$22.00  | \$15.00 |
| Kanadoje               | 40.00   | 22.00    | 15.00   |
| Užsienyje              | 40.00   | 22.00    | 15.00   |
| Kitur                  | 38.00   | 20.00    | 13.00   |
| Savaigini              | 25.00   | 15.00    | —       |

• Administracija dirba kas-  
dien nuo 8:30 iki 4:30, šešta-  
dieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien  
8:30 — 4:00, šeštadieniais  
8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisy-  
vo nuožūda. Nesunaudotų straipsnių  
nė nesaugo. Jūs grąžina anks-  
toko susitarus. Redakcija už-  
skelbimų turinį neatsako. Skaity-  
tojų kaimo prisiunčiamas gaus  
prašyma.



Bernadeta Tutinaite, ateitininkų  
kuopos Neringoje vadovė  
Nuotr. Ritos Musonytės

**DR. K. G. BALUKAS**  
Akusherija ir moterų ligos  
Ginekologinė Chirurgija  
6449 So. Pulaski Road (Crawford  
Medical Building) Tel. LU 5-6446  
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004  
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233  
**DR. PETER T. BRAZIS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
2434 West 71st Street  
Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 1:00, 5:00  
val. popiet. treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė  
**DR. EDMUND E. CIARA**  
OPTOMETRISTAS  
2709 West 51st Street  
Tel. — GR 6-2400  
Val. pagal susitarimą pirmą ir ketv. 1:40  
7-9 antrą ir penkt. 10:40-12:30 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839  
**DR. E. DECKYS**  
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ  
Specialybė — Nervų ir  
Emocinės ligos  
CRAWFORD MEDICAL BUILDING  
6449 So. Pulaski Road  
Valandos pagal susitarimą

**DR. A. B. GLEVECKAS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
Tel. — BE 3-5893  
Specialybė Akių ligos  
3907 West 103rd Street  
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221  
**DR. JANINA JAKŠEVIČIUS**  
JOKSA  
VAIKŲ LIGOS  
6441 S. Pulaski Rd.  
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278  
**DR. A. JENKINS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
3844 West 63rd Street  
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago  
WA 5-2670 arba 489-4441  
**DR. K. A. JUCAS**  
ODOS LIGOS  
KOSMETINĖ CHIRURGIJA  
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381  
**DR. FERD. VYT. KAUNAS**  
Gydytojas ir Chirurgas  
DIPLOMAT, AMERICAN BOARD  
OF FAMILY PRACTICE  
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.  
Kasdien 10:12 ir 4:17 išskyrus treč. ir šešt.

**DR. IRENA KYRAS**  
DANTŲ GYDYTOJA  
2659 W. 59 St., Chicago  
476-2112  
Val. pagal susitarimą. Pirm. antr. treč.  
ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Advokatų Draugija  
**VALDEMARAS BYLAITE**  
IR  
**VINCAS BRIZGYS**  
Teisių daktarai  
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.  
Visi tel. 778-8000  
Valandos pagal susitarimą

**DAUGYBĖ LIETUVŲ MIEŠTE**  
LŪJ aprašoma dr. J. Valiūnaitės  
knygoje:  
„MARIJOS GARBINIMAS  
LIETUVOJE“

Knyga yra tik teologinė, ji detaliau  
mūsų vietovių aprašymą ir detaliau  
gausios istorinės medžiagos, tinka-  
nanti kiekvienam lietuviui, ypač  
dominanti Lietuvos istoriją ir vie-  
šoms. Knyga didelio formato, 140  
p., — kainą \$3.00. Galima įsigyti  
„Drauge“.

Tel. ofiso ir buto: Olympia 2-4159  
**DR. P. KISIELIUS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
1443 So. 50th Ave., Cicero  
Kasdien 1:30-4:00, 6:00-8:00 val. val. an



"Darbininko" sukaktys —

## ŽVILGSNIS LIETUVIŲ SPAUDON

Prieš šėiasdešimt penkerius metus (1915 m. rugėjo 19) Bostone buvo pradėtas leisti "Darbininkas", kurio steigėjas, organizatorius ir pirminis redaktorius buvo plačiausio masto spaudos darbininkas kun. Fabijonas Kemėsis. Kai Chicago jau turėjo plačią išsiskleidusią "Draugą", "Kataliką", "Lietuvą", tai rytiniam Atlanto pakrašty reikėjo taip pat greitesnės ir stipresnės informacijos. Europoje, tuo pačiu ir lietuvių tėvynėje,ėjo žiaurus karas, lietuviams reikėjo organizuoti pagalbą nuo karo nukentėjusiems pagelbėti. Reikėjo paruošti pačius žmones autonomijai ar net nepriklausomam gyvenimui, kad, laikui atėjus, visa tauta siektų to paties tikslų. Kun. F. Kemėsis tai numatė, o spaudos darbe ir organizacijose jis turėjo jau labai didelę patirtį. Taip gimė "Darbininkas", kuris šiemet švenčia 65-rių metų gyvavimo sukaktį.

To meto lietuvių, prasimušusių į aukštesnes pozicijas, kaip ir nebuvo. Daugumas buvo nepasitįs darbininkai, net susiorganizavę į susivienijimus, apsirūpę pagalbos arba tiesiog darbininkų būrius. Nors kai kas net dabar su įtarimu žvelgia į vardo pasirinkimą, tai jokios abejonės nebuvo tada, kai "Darbininkas" buvo steigiamas. Jis norėjo savims darbininkams, nepaisant, kur jie dirbo, duoti tikslią informaciją, krikščionišką įvykių išvaigumą, kad pasikeistų, kurių jau buvo ir tais laikais, neturėtų įtakos ar bent mažiau jos turėtų lietuvių darbininkų tarpe.

Kemėsis, pasiruošęs socialiniuose moksluose, redagavęs "Draugą", žinojo, kad darbininkui reikėjo, kaip jam reikia ir galima kovoti už savo teises, kaip jas suprasti katalikų tikėjimo šviesoje. Pastatęs ant kojų naują laikraštį, po metų jis vėl grįžo redaguoti "Dragą" dienraštį, o čia redaktorium buvo pakviestas kun. K. Urbonavičius — Kmitas, jam pagalbon vėliau A. Kneizys. Redaktoriai ir pagalbininkai keitėsi, bet "Darbininkas" iki šiol liko šviesiu žiburiu Atlanto pakraštyje.

Pirmieji lietuviai ateiviai skaičiais persvara buvo stipriausi rytiniame Amerikos pakraštyje. Pensylvanijoje, New York'e ir apylinkėse, Naujojoje Anglijoje lietuvių buvo daug, nors jie ir buvo išsisklaidę po didesnius ir mažesnius miestus. Čia ir prasidėjo pirmieji spaudos ir švietimo židiniai. Čia virė karštos kovos tarp lenkų ir lietuvių, tarp tikinčiųjų ir netikinčiųjų arba norinčių netikinčiais rodytis. Čia prasidėjo ir dauguma organizacijų, vėliau turėjusių didelę įtaką išeivijos gyvenime ir net Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo pastangose. Atlanto pakraščio lietuvių buvo karingesni, jų spauda daugiau polemė, ne gu informacinė ar publicistinė.

Antrasis karas išsklaidė daugelį jaunesniųjų čia gimusių lietuvių po kariuomenės dalinius ir naujus darbus. Karo pramonė prasidėjo pasiruošimu ir vėliau karinių reikmenų gamyba. Jaunieji buvo mobilizuoti kariuomenėn. Jei ir iš kitų didžiųjų vietovių daugelis jaunųjų pateko į kariuomenę, tai jie mažiau buvo išsisklaidę į kitus darbus, nes jie buvo koncentruojami didesniuose miestuose ar jų apylinkėse.

Tai pajuto tuojau vietos organizacijos ir kitos etninės grupės. Tai ypač jautė lietuviai ateiviai ar jų vaikai, kurie savo skaičiumi negalėjo viršyti didžiųjų tautų ateivių skaičiaus. Vokiečiai, kaip tuometinio priešo palikuonys, buvo visiškai išsklaidyti, jų stiprios organizacijos sugriautos, spauda beveik sunaikinta — liko tik pora dienraščių ir keli nežymūs savaitraščiai. Japonai tolimuose vakaruose net buvo suvaryti į specialias stovyklas. O lietuvių ir tada išlaikė savo spaudą.

Lietuviams grėsė tik sunaikinimas išsisklaidymu, spaudos susilpnėjimu, organizacijų istūstėjimu. "Darbininkas" Bostone dar šiaip taip laikėsi karo metu ir po karo. Brooklyne einanti "Amerika" (nuo 1933) visiškai susilpo, o Pittsburgh'e leidžiamas "Lietuvių Žinios" (nuo 1937) jau sunkiai laikėsi kelių pasiryžėlių pečių ir kišenėmis. Prieš 30 metų (1950) buvo pakviesti lietuviai pranciškonai perimti "Darbininką", kartu sujungiant ir kitus du minėtus laikraščius. Ir tai buvo savos spaudos išgelbėjimas.

Trisdešimt metų sukaktis minima tik dėl to, kad ši lietuviška vienuolijos dalis ryžosi imtis tokio darbo, kuris jau, dar ką tik įsikūrusiai Amerikoje, buvo didelė našta ir neaiški rizika. Kuriantis naujoji vietovė reikėjo tikėti iš trijų silpnų laikraščių padaryti vieną stiprų, kuris pasiektų ne tik Atlanto pakraščio lietuvių, bet ir visus, kurie buvo išsisklaidę Amerikos ir Kanados plotuose.

Pranciškonams pasiryžimo netrūko, o pagėjas reikėjo susiorganizuoti. Tuo metu jau buvo iš ko. Iš Vokietijos ir Austrijos stovyklų slinko nauja ateivių banga, pasiruošusi ir spaudos darbams. Taip 1950 m. birželio 5 d. gimė naujas "Darbininkas". F. Kemėšio idėjų tolimas nešėjas, kalbą dabarties kalba ir besirūpinąs dabarties lietuviškais reikalais. Už metų įsijungė "Amerika" ir "Lietuvių Žinios", pratęsdamos savo idėjų plitimą ir rašyto lietuviško žodžio skambėjimą.

Idomeinė vis dėlto yra 65-rių metų "Darbininko" sukaktis. Čia prisimenama jo kūrėjas, redaktorius, kurių daugumos jau nebėra gyvųjų tarpe, idėjos. O jos nemiršta, kol tauta išlaiko savo tapatybę. Tautinė tapatybė, darbas savoje tautinėje bendruomenėje, rūpestis gyvenamo krašto ekonominių ir politinių reikalais, — tai vis lietuviškos spaudos paskatė kelti kilumą, grožį, gerį, tautinius tikslus ir savitarpio meilę ir teisingumą.

Laisvės idealų išlaikymas net iki kelintos kartos yra spaudos uždavinys, kurio ji sėkmingiau ar sunkiau siekia, svetimoje dirvoje augindama derlių. Šios sukakties proga negalima užmiršti tokių redaktorių, kaip prof. S. Sužiedėlis ar prof. J. Brazaitis, kurie ilgai bus lietuvių žurnalizmo pavyzdiniai šulai. Jais gali sekti kiti redaktoriai, žurnalistai ar laikraščių bendradarbiai. Negalima pamiršti taip pat ir dabartinių redaktorių kun. dr. K. Bučmio ir P. Jurkaus, visą sielą atiduodančių, kad lietuvių Amerikoje gyventų savo tautos laisvės reikalais ir nuolat ugdytų tautinę dvasią savo aplinkoje. Su sveikinimais reikia linkėti "Darbininkui" nepailsti ir nesijausti savo tikslą pasiekus — jo sukaktis dar ne pensijai, bet naujam darbui.

Pr. Gr.

## Maišatis centro Amerikoje

Salvadoras, Nikaragva, Gvatemala, Panama, Kosta Rika, Kuba

P. GAUCYS

Pastaruoju metu pasaulį tebina negirdėtai žiaurios tarpusavės žudynės Salvadore ir Gvatemaloje. Kitos Centro Amerikos valstybės irgi išgyvena didelių sunkumų, kol kas švelnesnio pobūdžio. Dažnai vyksta perversmai, įsigali karinės diktatūros. Kariniai vadai priklauso liaudies judėjimui ir yra linkę į nuosaikią kairę. Jie norėtų praveisti žemės reformą ir mokesčių sistemos pertvarkymą. Jie netgi būtų linkę praveisti laisvus rinkimus su garantijomis opozicijos partijoms.

### Salvadoro nelaimė

Tačiau visa tai nesulaiko kairiųjų grupių, veikiančių Salvadore, kuris išgyvena anarchijos ir teroro siaubą. Be jokios atodairio vykdomas smurtas ir žudynės panašios į Urugvajų siautys prieš 10 metų ir prieš 5 metus Argentinos, kai žymus ar nežymus pagrobta asmuo, nesumokėjęs išperkamos sumos, buvo be jokio pasigailėjimo nužudomas. Tokia buklė susidarė dėl neteisingo turtų paskirstymo, nes buvo skriaudžiami ūkininkai ir darbininkai.

Politinės partijos dėl teroro bijojosi atvirai dalyvauti rinkimuose. Jos bijojosi kritikuoti pogrindį. Pavyzdžiui, krikščionys demokratai, nepaisant visų jiems vyriausybės suteiktų garantijų, atsisakė dalyvauti rinkimuose, nes pogrindžio vadai prigrisimo susilaikyti, nes anot jų viska išspręstas smurtas. Kadangi JAV nepakankamai paremia demokratines jėgas, o Kubos Castro pogrindį aptūpiną ginklais, agitatoriais, kursantais smurto veiksmus, labai galima, kad demokratinės jėgos neįstengtų sutramdyti anarchijos ir tada įsigalės Castro šalininkai.

### Diktatūra po diktatūros

Nikaragvoje, nuverstus Samozos diktatūrą, buvo pranašaujama išsilaikanti kubietiška santvarka. Tačiau iki šiol ši baimė nepasitvirtino. Nikaragvos kraštutiniai kairieji yra nusivylę valdančios "juntos" veiksmis, nes jų viltys greitai įgyvendinti radikalioji, dar kairesnė negu Kuboje, santvarka neišsipildė. Valdancioji junta laikosi nors ir socialistinės, bet santūrios krypties. Valdancioji junta sudaro įvairių politinių kryptių atstovai, išskyrus Samozos šalininkus, tačiau saninistų judėjimo vadai vyrauja. Projektuojama

praveisti žemės reformą ir pirmoje eilėje išdalinti Samozai ir jo šeimos nariams priklausias žemes. Jeigu visa gerai seksis, manoma, kad ten ilgai gali būti įgyvendinta kairesnė demokratinė santvarka.

### Ilgametės kovos

Gvatemaloje vyksta nepaliaujantis politinis smurtas beveik dešimtmečiais. Manoma, kad yra nužudyta daugiau kaip 40,000 žmonių. Įvairūs slapti būriai, pasiavinę tokiais vardais, kaip "Balta ranka", "Akis už akį", vykdo keršto žudynes. Juose dalyvauja studentai, darbininkai, ūkininkai, miestelėnai. Dešinieji, kurie kovoja prieš komunistus, yra įsitikinę, kad vienintelis sėkmingas kovos būdas yra komunistų vadų ir šalininkų sunaikinimas. Žiaurų apšaukta Samozos diktatūra Nikaragvoje tuo atžvilgiu iš tolo neprilygo Gvatemalos diktatūrai.

Visų žiaurumų priežastys čia glūdi neteisingam žemės paskirstyme. Dviem nuosimčiams ūkininkų priklausė 53% visos krašto ariamos žemės. Pusė jos ūkininkų valdo tik po tris akurus žemės, iš kurios jie negali pragyventi. Daugiau kaip 60% tų ūkininkų per metus turi nedaugiau kaip 80 dol. pajamų. 200,000 ūkininkų visai neturi žemės. Kiekvieną derliaus nuėmimo metų jie emigruoja į plantacijų rajonus, kur gauna darbo prie medvilnės, kavos ir cukrinių nendrių surinkimo. Kai trumpą laiką prezidentavęs kairus prez. Arbenť išdalino 100,000 mažų žemių JAV bendrovės priklausantią žemę amerikiečių pastangom jis buvo nušalintas. Amerikiečiai Gvatemaloje valdo daug žemių ir turtų ir jų įtaka labai didelė. Esant tokiai būklei, nenustatbu kad ūkininkai remia pogrindžio partizanus ir teroristus. Gvatemalos ateitis tamsi. Tarpusavio žudynės tęsiasi. Kraštui atsidurus visiškam chaoso, galima spėlioti, kas įsigalės: kraštutiniai dešinieji ar kraštutiniai kairieji.

### Kom. Kubos įtaka

JAV žiūri į Panamą kaip į demokratiškai tvarkomą valstybę, išlikusių ji yra diktatūra. Laisvų rinkimų ten nebuvo nuo 1968 m. Pagerėjus panamiečių būklei, jie spaudžia vyriausybę duoti daugiau laisvės. Tik klausimas, ar tai

įvyks tvarkingu ar smurto keliu. Dėl ten esamo žmogaus teisių laužymo tyli Valstybės departamentas. Prez. Carteris, atvykęs į JAV gen. Torrijos, atj pristatė kaip didelį demokratą, koks jis niekad nebuvo.

Nepaisant įvairių ūkininkų, politinių bei socialinių problemų Costa Ricos, tvirtai laikosi demokratinės santvarkos. Gal todėl, kad ji skirtingai sprendžia tas problemas. Užot laikiusi kraštutines grupes pogrindyje, ji leidžia joms reikštingas konstitucijos nustatytose ribose. Ten veikia komunistų partija, simpatizuojanti Maskvai, socialistai Mao Tse tungo šalininkai, trockininkai. Ir visi sugeba sugyventi. Gal taip yra todėl, kad Costa Rikoje nėra didelių miestų, gyventojų dauguma ūkininkai. Kitokia ten buvo kolonizacija ir kitokie susidare papročiai. Jau nuo XIX šimt. pradžios Costa Ricioje yra privalomas pradinis mokslas. Kadangi ji neturi kariuomenės, daugumą lėšų su-naudoja švietimui ir kultūrai plėsti.

Kubos Castro įtaka dabar yra padidėjusi. Jis turi du veidus. Į Afriką jis siunčia kariuomenę, Centro Amerikoje jis rodo labiau civilizotą veidą: plečia tikėtinius santykius, duoda stipendijas studijoms Kuboje, medicininę pagalbą C. Amerikos vargšams ir, aišku, ginklų pogrindžiui. Ypač padidėjo jo įtaka Karibų jūros mažose, neturtingose salose. Jų įtaka C. Amerikoje gali dar padidėti, bet jis negali pasiūlyti ten savo karių, kaip į Angolą. Prieš tai piestu stočių visa Ispanų Amerika ir JAV.

Taip pat vokiečiai, aprašydami didįjį Vilniaus gaisrą, nutikusių metuose 1399 kovo mėnesyje, kuriame sudegė ne vien visas miestas, bet katedra, aukštoji ir žemoji pilė su didžiojo kunigaikščio rūmais, sakė: tarp kitų brangių brangesnių daiktų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto sudegusios keturiosdešimtys tūkstančių ir trys šimtai sidabro kapų Lietuvos graižių.

Žinoma yra, jog senovėje sidabro arba aukso svarą teutonai vadino marka, gūdai grivina, o lietuviai graižiu nuo žodžio graižyti, arba piasu tyti...

S. Daukantas (iš Būdo)

Tačiau jis buvo „mušto mokyklos“ šalininkas, o aš buvau linkęs į šių dienų mokyklą. Lankydamas mano mokyklą, jis manęs gailėdamas, sakėdavo: „užsisien pagadino tave!“ O aš jam atsakydavau: „Po keliolikos metų visos mokyklos tokios bus“, žengiamo į laisvesnį gyvenimą. Mudviejų nuomonės skyrėsi.

Inspektorius reikalavo mokinių pavyzdinumo, o kiek prasikaltusius šalinavo iš mokyklos, bet kur tada dėti kaltus, jei jų daugiau negu gerųjų? Juk mokyklos steigiamos vaikams mokyti, auklėti ir išmokyti išauklėtus išleisti į pasaulį.

Mano bandymų mokykloje buvo toks atsitikimas: Vaikas trečio skyriaus, gabus ir net sugebėjo parašyti rašinėlį, žaidė su kita mokine klasėje pūdamas burna apygarsiai šlerptelėjo. Inspektorius tai palaikė skandalu, bloga valia, tyčia sudrumsčiantis tyla. Šitas įvykis sukėlė mokytojų tarpe nemažai ginčų, inspektorius traktuojant vaiką kaip suaugusį ir jį atitinkamai kaip toki baidžiantį. Perdažnai mokiniai buvo pašalinami iš mokyklos. Aš turėjau mokinių, jau išmestų iš 3-jų mokyklų, kurie pas mane buvo pavyzdiniai.

### Dviejose seminarijose

Man dirbant Bandymų mokykloje, lankė mano studentai, seminarijos auklėtiniai (ekskursijomis), besidomėdami mano metodika. Jai vardą „Laisvoji mokykla“ davė, mušto mokyklos šalininkai, kurie vaikus bausdavo ir verždavo būti tokiais, kokiais jie patys nėra.

Trūkstant mokytojų, jie buvo graibstomi iš visur. Dr. Kl. Ruginis „pamatė“, kad aš mokau mažyliu paprastoj mokykloje. Jam kilo mintis mane panaudoti metodikom mokyti. Jis pasiūlė ministeriui Bistrui paimti mane iš mažųjų mokyklos ir skirti vyresniųjų mokymui. Buvau paskirtas dviejų mokytojų seminarijų mokytoju. Abiejose mokyklose

Rimties valandėlei

## SANTUOKA VIDURAMŽIAIS

Mokslas apie santuoką padarė žymią pažangą, kai viduramžiais vystėsi ir tobulėjo visa krikščioniškoji teologija. Ankstesniais amžiais Bažnyčios mokytojai ir rašytojai aiškino ne griežtai moksliniais raštais, o tik savo pamokslais ir pastoraciniais pamokymais. Buvo nelengva orientuotis tokių raštų daugybėje ir pilnai suprasti juose skelbiamas idėjas.

Šv. Tomas Akvinietis sukūrė teologines mokyklas. Ta gerai sutvarkyta teologija išliko iki mūsų laikų, iki II Vatikano susirinkimo. Viduramžių teologų uždavinys buvo ir nurodyti normas, kuriomis krikščionis turi sekti gyvenime. Reikėjo nurodyti tikslą, kurį krikščionys turi siekti santuokiniame ir šeimyniniame gyvenime. Iš tiklo plaukia pareigos ir moraliniai apribojimai. Reikėjo pakeisti ir naujai formuluoti santuokos struktūrą, kurią sukūrė prieš aštuonis šimtus metų šv. Augustinas. O šv. Augustino moksle apie santuoką pagrindu buvo padėtos trys vertybės: vaikai, santuokinė ištikimybė ir sakramentas. Tuo būdu šv. Augustinas santuoką perėmė vertybėmis.

Šv. Tomo mokslas apie santuoką buvo surištas su ankstyvaisiais Bažnyčios rašytojais, kurie nagrinėjo santuokos ir šeimos priežastis. Tos priežastys yra kuriantiojo Dievo veikimas, įjungias į savo kuriamąjį darbą taip pat santuoką bei šeimą. Tad Dievo kuriamoji valia yra žmonėms jų moralinio elgesio norma ir drauge tikslas, kurių turi siekti santuokiniame ir šeimyniniame gyvenime. Šv. Tomas Akvinietis ir kiti viduramžių teologai žvelgė į santuokinį gyvenimą santuokos sakramento plotmėje. Dėlto perkeldami šeimos gyvenimą į santuoką, turėjo prieš akis tik jos tikslus. Jie neabejojo, kad svarbiausias santuokos ir šeimos tikslas yra gimdyti ir auklėti vaikus. Šv. Tomas ypač pabrėžė ne tik tai vaikų gimimą, bet ir auklėjimą. Auklėjimas yra svarbiausias žmogaus gyvenime veiksnys.

J.V.

### IS E. GALVANAUSKO ATSIMINIMŲ

Aš turėjau nutraukti viešą veiklą ir atsidurau pogrindyje. Lankiau jau įsteigtas, steigiau naujas valstiečių kuopelės. Policija paskelbė manęs ieškanti ir išdavusiems paskyrė piniginių atlyginimą. Atvažiavęs tėviškėn

nes nuo jo priklausė visas žmogaus gyvenimas.

Buvo nurodyti ir antraeiliai tikslai. Vienas iš jų sutuoktinių savitarpė pagalba. Tai šv. Tomo moksle reiškia dvasinę vienybę ir bendradarbiavimą šeimos gyvenime.

Taip susisteminus santuokos ir šeimos mokslą, buvo lengva išvesti praktiskus patarimus moralinių klausimų sprendimui. Popiežiai palaikė šią doktriną savo kalbose ir raštuose. Tas mokslas atsispindi ir 1917 m. paskelbtame bažnytinųjų teisių kodekse. Kodekse pabrėžiama, kad tikslas gimdyti ir auklėti vaikus tiek yra santuokai esminis, kad be jo negali būti santuokos, kitaipariant, tokį tikslą išskyrus, santuoka yra niekinė.

Atrodė, kad Bažnyčios mokslas apie santuoką, taip aiškiai suformuluotas ir tiksliai nustatytas, yra idealus, aiškus ir nekeičiamas. Tačiau pasigirdo balsų, tvirtinančių, kad šis mokslas, turėjęs begalinės vertės praėjusiais amžiais, šiandien yra reikalingas peržiūrėjimo, kai kurių pataisų ir pakeitimų. Buvo keliamas klausimas, kad trijų suderintų tikslų schema yra labai supaprastinta, yra apleistos ar nepastebėtos kai kurios kitos esminės vertybės. Kada norima ką nors suvesti į labai tikslą sistemą, atsitinka, kad kai kas ir apleidžiama — kas į tokią sistemą netinka, su ja nesiderina. Kaip tolio teigimo įrodymą, minimas faktas, kad schemoje yra apleistas vienas, viduriniai amžiais labai pabrėžtas santuokos tikslas, būtent per santuoką atvaizduojama Kristaus ir Bažnyčios vienybė. Tokiu būdu santuoka praradusi teologiską šv. Augustino ir šv. Tomo pabrėžtą elementą. Taip trijų santuokos tikslų schema pasidariusi per daug natūralistinė. Laikantis šios schemos, suprastėjo ir visas Bažnyčios mokymas apie santuoką. Tad nenustatbu, kad II Vatikano susirinkimas pilniau išreiškė labiau išryškino santuokos ir šeimos teologinę reikšmę.

pernakvoti, buvau artimiausio kaimyno išduotas ir suimtas. Tai buvo 1906 m. vasario mėn. (tikslūs datos neprisimenu). Vežė į Panevėžio kalėjimą, lydin raitelių būriui, nes policija nebuvo tikra, kad apylinkės gyventojai nepadarys užpuolimo mane išlaisvinti. Panevėžio kalėjimas jau buvo perpildytas suimtais valstiečiais.

teko dėstyti liet. kalbos metodiką, aritmetikos metodiką, krašto mokslo metodiką, ped. darbus (tik berniukai) ir ped. praktiką. Be to, teko būti Simano Daukanto mokytojų seminarijos viceidirektoriui, o Saulės seminarijoje — Pedagogų tarybos sekretorium. Galėjau lankyti taip pat universiteto paskaitas.

Universitetą baigiau jau 1930 m. „Gerai“. Egzaminavo prof. St. Šalkauskis, prof. Meč. Reinys ir prof. A. A. Gyls, nes mano pagrindinė šaka buvo Pedagogika — Psichologija.

### Lietuvos mokyklos redaktoriaus

1919 metais Pr. Dodydaitis pradėjo leisti ir redaguoti žurnalą, kuris buvo pavadintas Lietuvos mokykla. Išėjus net keletai jos numerių 1920 metais, tiesiog almanachais vadinamų prireikė daugiau bendradarbių. Jam talkino šiame darbe broliai Yčai, Vireliūnas ir jos leidimą perėmė Mokytojų sąjunga. Be Pr. Dovydaičio nuolatinių rašinių skatinančių jaunimą mokyti, vengti alkoholio, tikėti į Dievą ir jam padėti ir Ruginis, vėliau perėmęs iš jo redaktoriaus pareigas. 1930 metais LKMS-gos valdyba šio žurnalo redagavimą paveda man ir jis tapo didžiausiu Pabaltijo Pedagoginiu žurnalu, įvedant praktinę pedagogiką, teoretinį skyrį, dailiosios literatūros, recenzijos ir t.t.

Būdamas redaktoriumi iš arčiau išsikalbėdavau su mokytojais, ypač su mokinčiais I sk. Daugumas jų sakėsi, kad lengva vaikus išmokyti raidžių, bet sunku išmokyti lieti garsus ir skiemenus-žodžius. Jie keldavo klausimą, kaip šią kliūtį įveikti. O aš, turį prisipažinti, mokydamas I sk. tokių sunkumų neturėjau. Gal kinta laikai ar ryškėja mokytojo charakteris? Duosiu šią problemą spręsti mažajai Ritelei, kuri auga. Tai bus geriausia.

(Bus daugiau)



## LIEUVIAI FLORIDOJE

Lake Worth, Fla.

ADA IR ANDRIUS SKUCAI  
— SUKAKTUVININKAI

Survikiatės ir žemaitės, kaip ir daugelis iš kitų Lietuvos vietovių, susitiko 1924 m. rudens Dot nuvoje. Mat, panorą miškų mokslo prasilavinčiui. Vėliau Andrius dar ir užsienyje pasigilino miškų inž. laipsnį išgydamas. Įsitrukę į miško pramonės sritį, pastoviai būdamas Medžio pramonės akcinės bendrovės direktoriumi Klaipėdos krašte.

Jų pažintis artimiausiu metu labai toli nuo „paprastų“ — Lake Worth, šiltojoje Floridoje. Čia išsipašakojimai įvykių, pergyvenimų dažnai tęsiasi nenutrūkstama srove. Andrius buvo užsilikęs turėdamas postę ir karui vykstant. Tarp kito turėjo progos ir dviem buvusiem Zemės ūkio ministeriams vokiečių štreimiams į Tilžę, Krupavičiui ir Aleksai padėti užtarimu ir medžiagine pagalba.

Taip besidalinant mintimis arčiau susipažįstama ir turimomis pasidžiaugiamas. Kaip daiguma suvikiatėjų, Andrius nedvejodamas tvirtai laikosi savo įsitikinimų. Net prie stalo susėdus kukliai pareiškia, kad jo šeimoje yra išgyvenę paprotį — prieš valgių persižengti. Gilus religinis įsitikinimas gal bus jam davęs atspasvą šiam vidurvasarije dvi sunkias operacijas pakelti. Pasikutinė vos prieš mėnesį buvusi, o jau rugpjūčio 7 dieną vaikų peruoštoji, suksinė vestuvių sukaktį, visą laiką ištesėjo su svečiais pabūti.

Atvykę į Ameriką Skukai visą šeimą ir pastangas nukreipė į šmokslinimą savo vaikų. Pastangos buvo sėkmingos — sūnus Donatas yra aviacijos pulkinkas, o Jovitas universitete medicinos profesorius. Duktė Milda matematikė su magistro laipsniu, o Lina baigusi pedagoginius mokslus. Taip sukaktuvininkai Andrius ir Ada sukači turi kuo pasidžiauti. Ir pasidžiaugti, kai jų ne tik vaikai, bet ir anūčiai gražiai lietuviškai giedoja per Mišias, jų namuose kun. dr. V. Andriusko atnašaujamas. Sūnus dr. Jovitas ir maldas paskaitė, o anūčiai Mišų metu kunigui patarnavo.

Šalia visų vaikų šeimų dalyvavo ir didelis būrys kaimynų, bičiulių (Andrius didelis bičiulis mėgėjas) ir kitų draugų. Buvo malonu stebėti uolų anūčių patarnavimą svečiais vaišinant.

Per Mišias, tarp kitų giesmių, iškirtinai jautriai sol. Ona Blaudytė — Jameikienė pagiedojo: „Kai skausmas tau širdį suspas“. Giliai priminė visems, kad gyvenimo kelias yra ir skausmas su klotas. Ir tada jau kreipiamasi į Aukštesnias Galias.

Sauniai visi sugiedoję ligiausių metų su sveikatos linkėjimais. Kaip Ada ir Andrius penkiasdešimt metų bendro gyvenimo kelia peržingsniau, visa tikrumsa tik įtvirtina žinoma. Jų vieninga pažiūra į gyvenimo prasmę tikrai šiai bus būvus pagrindiniu ryšiu taip pufikus palikuonims išaušiant.

P. Šilas

## VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU

Vizitinių kortelių nandojimas yra gražus paprotys. Bismieriai jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų laisvą atostavas turėti gražias vizitines kortelas.

Kreipkitės į „Draugo“ administraciją visais panašiais reikalais.

DRAUGAS

6645 W. 63rd St.,  
Chicago, IL 60639

# “GETTING AROUND WITH PAT”

From the practical...  
to the exotic  
- - - In Merchandise and Service  
- - - All Over Chicagoland!!

Make yourself at home in the family atmosphere of **TOWNS RESTAURANT & LOUNGE**. Inc. and enjoy fine home cooking. Carry out menu, too. Open daily and on weekend 24 hours!  
4055 Southwest Hwy, Hometown.  
422-4857

Did you know **GIORDANO'S RESTAURANT & PIZZERIA** is the home of the world's greatest pizza in the pan? Eat it there, carry it out or have it delivered. A treat!  
3214 W. 63rd  
436-2969

For perfect hair styling — **HAIR DESIGNS BY CALVERTS**. Tip: Oct. "Glamour" magazine has a Sensor Perm coupon worth \$15. Bring it to Calvert's for the perfect perm!  
6617 W. Cermak, Berwyn.  
749-1700. 749-1701

Joe says "You've had the rest. Now try the best." Call him at **CONTE PIZZA**. Many, many pizzas from sausage to mushroom — and lots more. Pick up or delivery.  
8511 S. Pulaski.  
585-3714 or 585-3736

Keep your home in top shape. Call **JIM at GILDO HOME IMPROVEMENT**. Soffit, fascia, even seamless baked enamel gutters (Colors available) — at savings! Best materials and quality workmanship.  
Phone 562-8378 now!

**HANS' BAVARIAN LODGE** has the tastiest German and American dishes, a friendly atmosphere, and even entertainment! Banquet rooms too, for 15 to 130 guests. 931 N. Milwaukee, 1 mi. N. of Wheeling. 537-4141.  
Open 7 days a wk.

Steaks, chops, chicken, seafood — all home cooked at the **ARCHWAY INN RESTAURANT**. And a special every day! Enjoy them all in a pleasant, family atmosphere.  
6366 S. Archer. 787-3555

When you're in a happy mood — or want to be — visit **OLD BELGRADE**. Sumptuous continental and Serbian cuisine. And what joyful entertainment! Fri. through Mon. evenings!  
3245 W. Fullerton. 486-3698

**SHOWCASE FURNITURE** has new furniture for every room. And it's beautiful! Low prices, and fast, free delivery. Easy credit, too — no co-signer needed.  
6516 S. Halsted. 846-1682

A hair piece? Special hair style? Manicure? House of Roffler is just the place. A full service salon, "professionally ahead in hair" and most creative! 21 E. Bellevue Pl. Call 642-2410  
Leonard Deluca, Thurs. Fri. & Sat. 9-6

Loeber Motors needs used cars and will pay more for your trade! Diesel rabbits, convertible rabbits, diesel dashers, others! And see their new Jetas — in stock!  
1111 N. Clark St.  
944-0500

**ALEXANDER'S RESTAURANT** features Bohemian and American dishes. Both are wonderful! And the family atmosphere is as enjoyable as the mouth-watering home cooking.  
6725 Pershing, Stickney.  
788-6000

Exciting, tastes, homestyle cooking. Find both at **OLYMPIC INN**, home of the Polish-American smorgasbord. Even potato pancakes! Banquet rooms and carry-outs, too.  
5111 Kedzie Ave.  
776-0795

For expert advice on Chapter 13 bankruptcy. Real Estate & Will's see attorneys Brown & Mable. Rely on them, too, for understanding help on other legal matters.  
53 W. Jackson. 922-2700

You'll be thrilled at the famous designer's labels at Jackie C's **Resale Boutique**. Prices are far, far below the original. We buy your clothes consignment. Even large sizes!  
828-830 N. State St. 337-1665

Be a lady, or gentleman, of leisure. Let **BERNICE'S MAID SERVICE** do the work — light or heavy — in your home, store or office. They are reliable, efficient, reasonable.  
Phone 763-1777.

Traditionally beautiful glass is shown in new expressions of light, color, texture and form at the unique **Marilyn Faith Gallery**. Beautiful to enjoy for years to come, and a fine investment too.  
148 E. Ontario.  
787-3988

Good food, friendly atmosphere, convenient location in the Argyle "L" station. **APOLLO RESTAURANT** has all this! So enjoy their extra good dinners and sandwiches.  
1116 W. Argyle. 271-9557

The best dressed women we know shop at **Entre Nous Designers Resale Shop**. Join them! Find fabulous fashions at a fraction of their original price.  
On the 2nd floor — 1051 N. Rush.  
De 7-2919

Hats! Hats! Hats! For weddings, parties, church — even discos! The custom made styles at **VESTER'S HAT SALON** are so lovely — and such a wide choice in all sizes!  
17 N. State, Suite 1515A.  
641-9738

Breakfast, lunch and dinner, the place for home cooking is the **Home Restaurant**. Both Bohemian and American. Open 7 days a week.  
6831 W. Ogden Ave., Berwyn.  
Phone 788-4104

**Mateo's** is the place for great Mexican and American dining. And the every Wednesday special is fantastic! A whole red snapper with vegetable and salad, only 5.95.  
5451 N. Lincoln Ave.  
271-3350

Wish you could change? **JENNA CONSTANTINE-TANENBAUM**, Ph. D. offers encouragement, support, feedback. She counsels clients of every age individually, with their family or in groups.  
Call 644-7010

Your party is a sure success with **ARTHUR J. AND FRIENDS**. Just imagine! A professional disc jockey and other entertainers at your own party! And they'll play any type of music you request. Yes, Lithuanian, too! Besides, they have all sorts of special effects — even fog. So if you're planning a wedding, anniversary, or any other party, all them. Rates are reasonable.  
Phone 889-8885

Headaches? Dizzy? Tense? Back ache? See **DR. MICHAEL LOITTO** for these and other problems. Graduate and teacher from Palmer Chiropractic College, was on the staff of two of the largest clinics in the country.  
7318 W. Madison, Forest Park.  
Call 366-3000, 24 hrs.

Meet **SYLVIA OF SOPHIE'S** first female barber licensed in Chicagoland since 1974. Men and women, enjoy a woman's touch with the most flattering hair styling!  
25 E. Washington, Suite 815.  
726-0130

For magnificent macrame, go to the **MACRAME WORKSHOP & GALLERY**. Get original wall hangings, or make your own. Complete supplies, classes with excellent instruction.  
2215 W. Lawrence.  
561-4499